

kriminalitet til det psykiatriske og forsorgsmæssige system i et vist omfang forspildes.

Det er imidlertid Straffelovrådets opfattelse, at det giver anledning til retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, at undersøgelsen af foranstaltningsdomme har vist, at foranstaltninger iværksat på baggrund af mindre alvorlige forbrydelser i nogle tilfælde har været ganske langvarige, uden at dette synes begrundet i vedkommendes farlighed.

På den baggrund finder Straffelovrådet, at der er grundlag for at indføre en tidsbegrænsning af foranstaltninger, der medfører eller kan medføre institutionsanbringelse, således at der bliver mulighed for forlængelse af foranstaltningerne under særlige omstændigheder.

Straffelovrådet finder, at betænkelighederne ved at udstrække en ordning med tidsbegrænsning af foranstaltninger til også at omfatte sindssyge eller andre psykisk afvigende kriminelle, der har begået personfarlig kriminalitet, med de eksisterende muligheder inden for det almindelige behandlingsmæssige og forsorgsmæssige system er for store. Straffelovrådet finder derfor, at der alene er grundlag for at indføre en tidsbegrænsning af foranstaltninger, der medfører eller kan medføre institutionsanbringelse, når foranstaltningen vedrører kriminalitet, der ikke kan anses for personfarlig.

Herudover er det Straffelovrådets opfattelse, at der kan anføres gode grunde til, at en psykisk afvigende person ikke som følge af mindre alvorlig kriminalitet, f.eks. et tyveri, bør kunne fastholdes i en foranstaltning i form af tilsyn mv. uden mulighed for institutionsanbringelse ud over en vis rimelig tid, idet spørgsmålet om iværksættelse af foranstaltninger i så fald mere naturligt bør løses i det almindelige behandlingsmæssige og forsorgsmæssige regi.

Efter Straffelovrådets opfattelse vil en gennemførelse af model 1 med den heri indeholdte afgrænsning af personfarlig/ikke personfarlig kriminalitet som nævnt ikke medføre omfattende ændringer af den gældende retstilstand med hensyn til anvendelse af foranstaltningsdommene. Efter rådets opfattelse vil en gennemførelse af model 2 imidlertid rejse spørgsmål om ændring af anvendelsesområdet for forvaring i straffelovens § 70, hvilket må frarådes. Straffelovrådet foretrækker på den baggrund model 1 fremfor model 2.

Det er Straffelovrådets opfattelse, at en gennemførelse af model 1 reelt ikke vil indebære et afgørende brud med de synspunkter, som de gældende regler bygger på, hvorefter anvendelse af tidsbestemte foranstaltninger over for den personkreds, som omfattes af straffelovens § 68 og § 69, stemmer bedst med de

forebyggende og terapeutiske retningslinier, som præger disse afgørelser.

Det er endvidere Straffelovrådets opfattelse, at en gennemførelse af model 1 samtidig vil kunne imødekomme hensynet til - i hvert fald en vis - forudsigelighed ved anvendelse af foranstaltninger efter § 68 og § 69. Herudover er det Straffelovrådets opfattelse, at der med model 1 sikres regelmæssig domstolskontrol med foranstaltninger, der som følge af personfarlig kriminalitet fastsættes på ubestemt tid. Herved undgås tilfælde som påvist i undersøgelsen af foranstaltningsdomme, hvor foranstaltningen undertiden har været mere end 5 år, uden at nogen i medfør af straffelovens § 72 har taget initiativ til domstolsprøvelse af spørgsmålet om opretholdelse af foranstaltningen.

Straffelovrådet finder endvidere, at model 1 i forhold til model 3 og 4 yderligere rummer den fordel, at domstolene ikke skal inddrages i de tilfælde, hvor anklagemyndigheden finder, at foranstaltningen bør opløses ved længstetidens udløb, og hvor der derfor ikke er retssikkerhedsmæssige grunde til at kræve domstolens medvirken.

Endelig er Straffelovrådet af den opfattelse, at model 1 sikrer, at der ikke forekommer tilfælde, hvor foranstaltninger i form af tilsyn mv. uden mulighed for institutionsanbringelse varer ud over en rimelig tid, og hvor det forekommer mere nærliggende, at spørgsmålet om fortsatte foranstaltninger løses i socialt regi.

Sammenfattende finder Straffelovrådet det rigtigt og forsvarligt at foreslå, at der gennemføres en tidsbegrænsning af foranstaltninger efter straffelovens § 68 og § 69 i overensstemmelse med model 1.

Der henvises til betænkningen s. 80-86.

10. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er af de af Straffelovrådet anførte grunde enig i, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag for at foreslå straffeloven ændret, således at rettens kompetence alene angår spørgsmålet om udelukkelse af straf, og således at spørgsmålet om fastsættelse, ændring og ophør af foranstaltninger over for psykisk afvigende lovovertrædere beror på en administrativ afgørelse.

Justitsministeriet er endvidere enig i, at det ikke kan forventes, at en gennemførelse af model 3 eller 4 vil medføre en væsentlig begrænsning af varigheden eller intensiteten af de idømte foranstaltninger, men at det derimod på baggrund af undersøgelsen af konsekvenserne af modellerne må forventes, at disse modeller vil blive ressourcekrævende.

Justitsministeriet er for så vidt enig med Retslægerådet i, at anvendelse af tidsbestemte foranstaltning-